

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI  
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI

TURIZM VA MEHMONXONA XOSJALIGI KAFEDRASI

  
«TASDIQLAYMAN»  
Buxoro davlat universiteti  
rektori O.X. Xamidov  
«25» 02 2023 y.

<p>«KELISHILGAN» Iqtisodiyot va turizm fakulteti dekani D.Sh. Yavmurov «25» 02 2023 y.</p>	<p>«KELISHILGAN» O'quv ishlari bo'yicha prorektor R.G. Jumaev «25» 02 2023 y.</p>
--	---

BAKALAVRIAT BOSQIChi MUTAXASSISLIK FANLARI BO'YICHA  
DAVLAT IMTIHONI O'TKAZISH

DASTURI

5610300 – Turizm (faoliyat turlari bo'yicha)  
yo'nalishi uchun, 2023 yil

BUXORO - 2023

Dastur Turizm va mehmonxona xo'jaligi kafedrasida muhokama qilingan va tavsiya etilgan (2023 yil «28» o2 daqi 26 - raqamli bayonoma)



Dastur Buxoro davlat universitetining ilmiy kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan (2023 yil «28» o2 daqi 26 - son majlis bayoni)

Kafedra mudiri:



Ibragimov N.S

Tuzuvchi:	H.N.R.	Ibragimov N.S – “Turizm va mehmonxona xo'jaligi” kafedrasini mudiri, i.f.d.
	X.R.	H.R.Hamroev – “Turizm va mehmonxona xo'jaligi” kafedrasini professori, i.f.n.
	R.V.	S.S.Ro'ziev – “Turizm va mehmonxona xo'jaligi” kafedrasini dotsenti, i.f.f.d.,(PhD)

Tagirchilar:		B.N.Navruz-Zoda – Servis sohasi iqtisodiyoti kafedrasini professori, i.f.d.
		Sh.Hayitov - Buxoro muhandislik-texnologiya instituti Menjement kafedrasini mudiri, i.f.n., dotsent

Imtixon dasturi Buxoro davlat universiteti Kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan.  
2023 yil «28» o2 daqi 7 - sonli bayonoma.

## ANNOTATSIYA

5610300 – Turizm (faoliyat turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi oliy ta'limning o'quv reja va fan dasturi asosida amalg oshiriladi. Fan dasturlarining nazariy va amaliy mashg'ulotlarini to'liq o'zlashtirgan, yakuniy davlat attestatsiyasidan muvaffaqiyatli o'tgan shaxsga «bakalavr» malaka(daraja)si hamda oliy ma'lumot to'g'risidagi davlat namunasidagi rasmiy hujjat(far) beriladi. Bakalavr yakuniy davlat attestatsiyasi o'quv rejadagi ixtisoslik fanlari asosida topshirishi nazarda tutilgan.

5610300 – Turizm (faoliyat turlari bo'yicha)  
yo'nalishi bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan  
Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi yozma ishlari

## BAHOLASH MEZONLARI

YADA o'tkazish shakli, yozma ish bo'ladigan bo'lsa, savollar soni, savol bo'yicha eng ko'p yig'ish mumkin bo'lgan ball miqdori, yozma ishing hajmi, beriladigan vaqt, baholash mezonlari yoziladi.

Har bir savol bo'yicha baholash (a'lo, yaxshi, qoniqarli, qoniqarsiz) tartibi beriladi.

Umumiy ball	Bakalvr talabasining bilim darajasi	Baho
20-25-ball	Talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savolning har birini mohiyatini tushunishi, bilishi, tasavvurga ega bo'lishi lozim. Uni ilmiy asoslangan holda ijodiy fikrlab, mustaqil mushohada yuritib, imloviy xatosiz yoritib berishi hamda shu sovollarda berilgan ma'lumotlarni taqqoslay olishi, xulosa va qarorlar chiqargan holda, amalda qo'llay bilishi kerak. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga maksimal 100 ball (4x25 ball) qo'yiladi. Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi namunaviy mezonlar tavsiya etiladi (har bir savol uchun): 20-25 ball uchun talabanning bilim darajasi qo'yidagilarga javob berishi lozim: xulosa va qaror qabul qilish; ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	Umumiy ball - 100 ball
15-20 ball	Talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savol to'g'risida bilim va tasavvurga ega bo'lishi lozim. Savolning mohiyatini tushungun holda mustaqil mushohada yuritib, savol mazmunini yoritib berishi kerak. Berilgan ilmiy ma'lumotlarni o'zaro taqqoslashga qiyinatiladi, xulosalar yakuniga yetmagan. Talaba 4 ta	90-100-ball. A'lo, (90-100%).

70-89-ball.  
Yaxshi

	savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 20 ball (5x4 ball) qo'yiladi. 15-20 ball uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:	(70-89 %).
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mustaqil mushohada yuritilgan olingan bilimlarini amalda qo'llay olish;</li> <li>• mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.</li> </ul>	60-69-ball. Qoniqarli, (60-69%)
10-15 ball	Talaba yozma ishdagi 4 ta savolning mohiyatini tushunishi, tasavvurga ega bo'lish, qisman bilishi hisobga olinadi. Ilmiy ma'lumotlar qisman yozilgan, bu ma'lumotlar asosida mustaqil fikr va xulosalar yuritilgan bo'lsa, yozma ishga 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 15 ball qo'yiladi. 10-15 ball uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:	Qoniqsiz (0-59-ball)
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.</li> </ul>	
5-10- ball	Talaba 4ta savolning mohiyatini qisman tushunsa, ilmiy ma'lumotlarini yozishda xatoliklarga yo'l qo'ysa. Mustaqil fikr va xulosalar yoritilmagan bo'lsa, yozma ishga jami 10 ball qo'yiladi.	
0-5 ball	Talaba 4ta savolning mohiyatini tushunmаса, ilmiy ma'lumotlarini bayon etishda qo'pol xatoliklarga yo'l qo'ysa, ma'lumotlar asosida mustaqil fikr yuritilgan bo'lsa, yozma ishga jami 5 ball qo'yiladi.	

### 3.01. XALQARO TURIZM FANI DASTURINING ASOSIY NAZARIY QISMI

#### 1-mavzu. "Xalqaro turizm" faniga kirish

Xalqaro turizm" fanining predmeti, obyekti, maqsadi va vazifalari. Turizm to'g'risidagi tushuncha. Turizm tushunchasi bo'yicha turlicha yondashuvlar. Turizm kategoriyalari. Ichki turizm. Xalqaro turizm. Milliy turizm. Xalqaro turizm klassifikatsiyasi (to'rtlanishi).

#### 2- mavzu. Xalqaro turizmning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar

Geografik omillar. Tabiiy geografik omillar. Iqtisodiy geografik omillar. Iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va demografik omillar. Sayyohlar xavfsizligi. Transport, aloqa tarmoqlari va kommunikatsiyalar. Turistik infratuzilmalar. Ilmiy texnika taraqqiyoti (yangi texnologiyalar).

#### 3- mavzu. Xalqaro turizmning rivojlanish bosqichlari

Qadimgi (antik) davr turizmi. Qadimgi sayyohlikning rivojlangan markazlari. XV asr oxiri – XVI asr o'rtalarida Buyuk geografik kashfiyotlar. Xalqaro turizmning

boshlang'ich davri. Xalqaro turizmning rivojlanish davri. Xalqaro ommaviy turizmning yuksalish davri. Hozirgi zamon xalqaro turizmning rivojlanish dinamikasi.

#### 4- mavzu. Xalqaro turizm statistikasi

XX asrning birinchi yarmi - turistik oqimlarni hisobga olish statistikasi boshlanish davri. Xalqaro turizm statistikasi qismlari. Turistik oqimlar statistikasi. Turistik daromadlar hamda xarajatlar statistikasi. Turistik xarajatlar tarkibi. Turizmda statistik hisoblar usullari. Turizmda maxsus tashkil qilinadigan kuzatuvlar. Statistik axborotning to'liqligi va ishonchiligi.

#### 5- mavzu. Xalqaro turizmga globallashuv jarayonlari

Globallashuv tushunchasi. Globallashuvning afzalligi va tanqidiy qarashi. Globallashuv va turizm industriyasi. Globallashuv va madaniyat. Turizm sohasida globallashuvning afzalliklari va kamchiliklari. Turizm sohasida globallashuv muammolari. Globallashuvning kelajagi.

#### 6- mavzu. Xalqaro turizmga madaniy xilma-xillik aломatlari

Madaniy xilma-xillik to'g'risida tushuncha. YUNESKOning madaniy xilma-xillik to'g'risida umumjahon deklaratsiyasi. Madaniy xilma-xillikning kelajagi. Turizm va mehmondo'stlik industriyasida madaniy xilma-xillik muammolari.

#### 7- mavzu. Xalqaro turizmga madaniyat masalalari

Madaniyat ta'rifi. Madaniyatning rivojlanishi. Madaniyatning regionlashuvi. Madaniyat va din. Dunyoning asosiy dinlari. Madaniyatning xillari va madaniylik darajalari. Turizm sohasida madaniyat turlari.

#### 8- mavzu. Xalqaro turizmga xizmat ko'rsatish madaniyati

Xizmat ko'rsatish tushunchasi. Kutib olish xizmati. Xizmat qilishni turkumlash. Xizmat ko'rsatishning asosiy ta'rifi. Turizmga xizmat ko'rsatish madaniyati. Xizmat ko'rsatishdan qoniqish.

#### 9- mavzu. Xalqaro turizmga madaniyatning o'ziga xos ta'siri

Madaniyatning o'ziga xos ta'siri. O'ziga xos ta'siri. O'ziga xos ta'siri to'g'risida tushuncha. Turizmga o'ziga xos ta'siri. Ish jarayonidagi eng muhim bahsli masalalar etkasi. Turizm va mehmondo'stlik sohasidagi amaliyotda uchraydigan o'ziga xos ta'siri. Turizmga global etiket qoidalari.

#### 10- mavzu. Xalqaro turizmga inson xulqi: uning tabiati va asosiy ta'sir etuvchi omillari

Inson xulqi konsepsiyasi. Inson xulqiga ta'sir etuvchi ekologik omillar. Inson xulqi nazariyalari. Inson xulqining asosiy ehtiyojlari. Inson ehtiyojlariga ta'sir etuvchi omillar. Turist xulqi tushunchasi. Turist xulqini o'rganishning ahamiyati.

**11-mavzu. Xalqaro turizmida madaniy xilma-xillikning tarqalishi**  
Yevropa, Osiyo, Afrika, Avstraliya, Hindiston, Lotin Amerikasi, Yaqin Sharq, Shimoliy Amerika mamlakatlari madaniy xilma-xillikning ko'rinishi.

**12- mavzu. Xalqaro turizm bozori**  
Turistik talab mohiyati. Ehtiyoj va talab. Turistik talab va Ehtiyojning asosiy belgilari. Xalqaro turizmida turistik talablarning har tomonligi (kompleksligi) va ko'p xilliligi. Xalqaro turizmida turistik talabning elastikligi. Hozirgi zamon turistik talablar tendensiyasi. Turistik mahsulot tushunchasi. Turistik mahsulotlar xususiyatlari. Turistik mahsulotlar va ularni ishlab chiqarish omillari. Turistik takliflar mohiyati. Turistik mahsulotlarni taklif qilish va ishlab chiqarish xarajatlari. Turizmida takliflar xususiyati.

**13- mavzu. Xalqaro turizm industriyasi**  
Turizm industriyasi tushunchasi. Transport tashish sektori. Turizm transporti tarqiqiyotining tarixi. Transport va turizm tarqiqiyotining hozirgi zamon bosqichi. Joylashirish sektori. Turistlarni joylashirishning jamoaviy vositalari. Mehmonxonalar. Ixtisoslashtirilgan muassasalar. Boshqa kollektiv joylashirish vositalari. Jahon mehmonxona bazalarining hozirgi davrdagi dinamikasi. Ovgalanish sektori. Restoranlar. Tez xizmat ko'rsatuvchi restoranlar. Menu (*laomona*). Kafeteriyalar. Tamaddixonalar. Piseriyalar. Bufetlarning asosiy mo'ljallanganligi. Barlar. Sayr - tomosha sektori tushunchasi. Tematik parklar. Turoperatorlar va turagentlar.

**14- mavzu. Xalqaro turizm bozorida transmilliy kompaniya (TMK) lar**  
Transmilliy kompaniyalar: uning mohiyati, faoliyati va shakllari. Mehmonxonaga xo'jaligida TMKlar. Integratsiyalashgan mehmonxonalar zanjiri. Franshiza. Mehmonxonalar konsorsiumlari. Franchayzing. Turistik TMKning milliy iqtisodiyotga ta'siri. TMKlarning qabul qiluvchi mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'siri. TMKlar joylashgan mamlakatlari iqtisodiyotiga ta'siri.

**15- mavzu. Xalqaro turizm aloqa va axborot vositalari**  
Turizm axborot texnologiyasi turlari va ularning mohiyati. Kompyuter tizimida o'rinlarni bronlashirishning paydo bo'lish imkoniyatlari va evolyusiyasi. "Amadeus" tizimining hozirgi davrdagi dinamikasi. "Galileo" tizimlarining yangi imkoniyatlari. Internetda global distribyutor tizimining integratsiyasi. Turistik menajmentda Internet texnologiyalar. Turistik saytlar xususiyatlari va elementlari. Web-sayt xususiyatlari. Onlayn-bronlashirishning asosiy xorijiy turistik saytlari. Bilimni boshqarish tizimi.

**16- mavzu. Xalqaro turistik tashkilotlar**  
Turizm sohasida xalqaro hamkorlik. Butunjahon turistik tashkiloti (BTI) uning tashkil etilishi, tarkibi va funksiyasi. Jahondagi nodavlat, tijorat va milliy xalqaro turistik tashkilotlar.

**17- mavzu. Xalqaro turizmida turistik sayohatarni tashkil etish**  
Turistik safarlarni tashkil etishda turistik firmalarning o'рни va roli. Turoperatorlar. Bozor segmentlari bo'yicha turistik firmalarning ixtisoslashuvi. Turistik agentlik (agentlar). Turoperatorlarning xalqaro turlarni tashkil etish xususiyatlari. Turistlarni qabul qilish bo'yicha turoperatorning asosiy funksiyasi. Turistik agentliklarning ish texnologiyasi va funksiyalari.

**18- mavzu. Yevropa mintaqasi turizmi**  
Yevropaning dunyo xaritasida tungan o'рни va roli. Yevropa mintaqasining turistik resurslari. Yevropaning butunjahon turizmida hisssasi. Yevropa mintaqasida xalqaro turizmning rivojlanish dinamikasi. Yevropaning turistik davlatlari. Fransiya turizmi. Ispaniya turizmi. Buyuk Britaniya turizmi. Germaniya turizmi. Italiya turizmi. Rossiya federatsiyasi turizmi. Yevropa mintaqasining turistik mamlakatlari.

**19- mavzu. Osiyo mintaqasi turizmi**  
Osiyo mintaqasi mamlakatlari. Mintaqaning jahon turizmida tungan o'рни va roli. Osiyo mamlakatlarning turistik imkoniyatlari. Mintaqada ichki va xalqaro turizmning rivojlanish hususiyatlari va dinamikasi. Yaponiya turizmi. Xitoy turizmi. Hindiston turizmi. Turkiya turizmi. Malayziya turizmi. Indoneziya turizmi. Tayland turizmi. Janubiy Koreya Respublikasi turizmi. Osiyo mintaqasining turistik mamlakatlari.

**20- mavzu. Amerika mintaqasi turizmi**  
Amerikaning siyosiy xaritasi. Uning tarkibiy tuzilishi. Amerikaning turistik imkoniyatlari. AQSh - jahon turizmida etakchi davlat. Uning xalqaro turizmida tungan o'рни va hisssasi. Kanada turizmi. Markaziy va Janubiy Amerika mamlakatlari turizmi.

**21- mavzu. Avstraliya mintaqasi turizmi**  
Avstraliya mamlakatining geografik joylashuvi. Uning turistik imkoniyatlari. Turizm infratuzilma tarmoqlari. Avstraliya turizmi turlari, ularning geografyasi. Avstraliya davolash - sog'lomlashirish turizmi. Avstraliya iqlimiy va dengiz bo'yi kurortlari turizmi.

**22- mavzu. Afrika mintaqasi turizmi**  
Afrikaning geografik o'рни. Turistik imkoniyatlari. Mintaqada ichki va xalqaro turizmning rivojlanishiga ta'sir etuvchi asosiy to'siqlar. Afrikada turizmning maxsus turlari va ularning geografyasi.

**23- mavzu. Yaqin Sharq mintaqasi turizmi**  
Dunyo siyosiy xaritasida Yaqin Sharq mintaqasi mamlakatlari. Yaqin Sharq mintaqasi mamlakatlarning turistik imkoniyatlari. Mintaqada ichki va xalqaro turizmning rivojlanishi. Yaqin Sharq mintaqasining turistik mamlakatlari va markazlari. Misr turizmi. Isroil turizmi.

**24- mavzu. Ko'ngil ochish va dam olish maqsadidagi turizm.**

Ko'ngil ochish va dam olish maqsadidagi turizm va uning xususiyatlari. Yevropa mintaqasining ko'ngil ochish va dam olish maqsadidagi turizmi. Amerika qit'asining ko'ngil ochish va dam olish maqsadidagi turizmi. Osiyo qit'asining ko'ngil ochish va dam olish maqsadidagi turizmi. Afrika va Avstraliya mamlakatlari ko'ngil ochish va dam olish maqsadidagi turizmi.

#### 25- mavzu. Ishga aloqador turizm

Ishga aloqador turizm, uning asosiy turlari. Xalqaro yarmarkalar. Xalqaro konferensiyalar va seminarlar. Biznes forumlari, safarlari va uning geografyasi. Kongres va ko'rgazmalar turizmi, uning turlari va geografyasi. Insektiv turizmi to'g'risida tushuncha va uning geografyasi.

#### 26- mavzu. Diniy turizm

Diniy turizm turlari. Xristian dini turizmi markazi. Saudiya Buddizm dini turizmi markazi. Musulmonlar dini turizmi markazi. Saudiya Arabistoni Musulmonlar dini markazi (Makka va Madina shaharlari).

#### 27- mavzu. Davolash sog'lomlashtirish turizmi

Davolash – sog'lomlashtirish turizmi. Kurortlar va sanatoriyalar asosiy tiplari (bolnologik, iqlimiy va balchiqli davolash kurortlari). Davolash-sog'lomlashtirish turizmining asosiy markazlari. Yevropa davolash-sog'lomlashtirish turizmi. Amerika davolash - sog'lomlashtirish turizmi markazlari. Okeaniya, Afrika va Yaqin Sharq mamlakatlari davolash va sog'lomlashtirish turizmi.

#### 28- mavzu. Ekologik turizm

Ekologik turizm to'g'risida tushuncha. Ekologik turizmining kelib chiqish shart-sharoitlari. Ekologik turizmining rivojlanish xususiyatlari. Ekoturizmining xalqaro model (nammunalari). Milliy bog'lar. Alohida qo'riqlanadigan maxsus hududlar. Qo'riqxonalar. Davlat buyurtima tashkilotlari. Ekologik monitoring (kuzatuv) ning global (umumbashariy, regional, mintaqaviy) va lokal (mahalliy) turlari. Hozirgi zamon ekologik turizmining tamoyillari va turlari.

#### 29- mavzu. Qishloq turizmi

Qishloq turizmining paydo bo'lishi tarixi. G'arbiy Yevropa mamlakatlarida qishloq turizmini tashkil qilishning milliy modellari: Britaniya modeli. Fransiya modeli. Germaniya modeli. Yevropa mamlakatlarida qishloq turizmi geografyasi. Qishloq turizmini rivojlantirish dasturi va strategiyasi.

#### 30- mavzu. Sport turizmi

Sport turizmi turlari va ularning geografyasi. Tog'-chang'isi sport turizmi, uning paydo bo'lishi tarixi. Yevropa – tog'-chang'isi sporti rayoni. Shimoliy Amerika – tog'-chang'isi sporti rayoni. Osiyo – Tinch okeani mintaqasi tog'-chang'isi sporti markazlari. Rossiya Federatsiyasi tog'-chang'isi sporti turizmi geografyasi. Tog'-chang'isi sporti kurortlarini tashkil etish va rivojlantirish

masalalari. Golf turizmi va uning paydo bo'lishi tarixi. Golf turizmi geografyasi. Yevropa golf turizmi. Osiyo golf turizmi. Davv turizmi. Uning paydo bo'lish tarixi. Dunyoda davvning turizmi geografyasi. Ekstremal turizm. Uning turlari. Skeytboarding. Snoubording. Skayserfing. Tog'da velosipeda yurish. Paraplanerizm (paraglayding). Speleoturizm (g'orturizmi).

#### 31- mavzu. Xalqaro turizmining maxsus turlari

Xalqaro turizmining maxsus turlari (ilmiy turizm, biznes turizmi, etnik turizmi, yoshlar turizmi, gosstromik turizm, kosmik turizmi va boshq.)

#### FOYDALANILADIGAN ADAVIYOTLAR RO'YXATI

1. Yvette Reisinger. International tourism cultures and behavior. Elsevier 2009, 450 b.
2. Bob Brotherton. The International Hospitality Industry. Oxford, First published 2003, 251 b
3. Александрова А.Ю. «Международный туризм» Учебник. М: «КНОРУС» 2010 г. 464 б.
4. Маматқўлов М.Х. Бектеминов А.В., Тухлиев I.S. "Xalqaro turizm" Darslik. Toshkent, 2009 y. 191 b.
5. Маматқўлов Х.М. «Туризм инфратузилимаси» O'quv qo'llanma. –T.: «O'zbekiston faylafuslar jamiyati» nashriyoti, 2011. 335 b.
6. Тухлиев I.S., Навитбойев R., Сафаров B.Sh., Турсупова G.R. Туризм asoslari. Darslik. O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta Maxsus Ta'lim Vazirligi.- Toshkent: Fan va texnologiya, 2014, -362b.

#### Qo'shinchada adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Turizm to'g'risida" gi Qonuni. T.: 2019 y.
2. «O'zbekiston Respublikasining turizm sohasini jadal rivojlantirishni ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. 2016 yil 2 dekabr. PF-4861-son.
3. «O'zbekiston Respublikasi turizmini rivojlantirish davlat qo'mitasi faoliyatini tashkil etish to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. 2016 yil 2 dekabr. PQ-2666-son.
4. «Tanqidiy tahlil, dat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir tahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak». O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning mamlakatimizni 2016-yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy uqumlariga va 2017-yilga mo'jalangan iqtisodiy dasturining eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagina nutasi. 15.01.2017.
5. Вавилова Е.В. Основы международного туризма. Учебное пособие. М., ГАРДАРИКИ, 2005.
6. Vellas F. Becherel L. International Tourism. An Economic Perspective. Macmillan Press Ltd, 1995.
7. International Tourism: A Global Perspective. Madrid: WTO, 1999.

8. Compendium of Tourist Statistics. Madrid: WTO, 2000.
9. Lilly Martine Kunkel. International Tourism Policy and the Role of Governments in Tourism in the Context of Sustainability. GRIN Verlag Germany, 2013.
10. Организация туризма. Под ред. А.П. Дуровича. Учеб. пособие. Минск. «Новое знание», 2006.
11. Экономика и организация туризма: международный туризм. Под ред. И.А. Рябова, Ю.А. Забаева, Е.А. Драчевой. Учебное пособие. Издание второе. М.: КНОРУС, 2006.
12. Toshmurodov T. Xalqaro turizm. Darslik. Toshkent. Turon- idrol, 2007.320 b.
13. Комилова Ф.К., Халқаро туризм bozori. O'quv qo'llanma T., ТДИУ-2006. 191 b.
14. Маматқилов Х.М. Хизмат ko'rsatish sohasiga oid atamalar va iboratlar izohli lug'ati. Toshkent, 2010 y.. 397bet.
15. Сеннин В.С. Организация международного туризма. Учебник, Москва 2004., 397 стр.
17. Щербакowa С.А. Международный туризм: экономика и география. Учебное пособие. М.: 2007, 144 стр.

### 3.02. TURIZMDA REJALASHTIRISH FANI DASTURINING ASOSIY NAZARIY QISMI

#### 1-mavzu: «Turizmi rejalashtirish» fanining predmeti va vazifalari

Turizm sohasining milliy iqtisodiyotda turgan o'rn. O'zbekistonda turizmi rivojlantirishning istiqbollari. «Turizmi rejalashtirish» kursining maqsadi va vazifalari. Sayohat va turizm tushunchalarning farqi. Turizm tushunchasi va uning shakllanish tarixi. Turizm sohasining tasniflanishi. Turistik xizmatlarning xususiyatlari

#### 2-mavzu: Turizmi rejalashtirishning tamoyillari

Turistik hududlarning turlari. Turizmi rejalashtirishning maqsadlari. Turizmi rejalashtirishning darajalari va bosqichlari. Turizm siyosatini va rejasini ishlab chiqish

#### 3-mavzu: Turistik mahsulotni ishlab chiqish va rejalashtirish

Tur mahsulotining payo'iy sikli. Firma foydasini rejalashtirish. Turistik mahsulotni samarali rejalashtirish mamlolari. Turistik tovarlar bozorni marketingli rejalashtirish. Turistik xizmatlarni sotish kamallarini shakllantirish. Turistik mahsulotni taqsimlash samaradorligi.

#### 4-mavzu: Turizm korxonalarida biznes rejalashtirish

Biznes-rejalashtirishning asoslari. Biznes-reja ishlab chiqishning mavjud modellari. Biznes-rejani ishlab chiqish ketma-ketligi. Turistik xizmatlarni shakllantirishda biznes-rejaning tarkibi. Turizm industriyasi obyektlarini biznes rejalashtirish. Turistik firmalarda biznes reja loyihalari.

#### 5-mavzu: Turizm sohasini rejalashtirishning tashkiliy mexanizmlari

Turizmi rivojlantirish rejalarni ishlab chiqish bosqichlari. Turizmi rivojlantirish rejalari va dasturlarini ishlab chiqish, ularning bajarilishini ta'minlash. Turizm industriyasining rivojlanishini rejalashtirish mexanizmlari. O'zbekiston Respublikasida turizmi rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari va xususiyatlari

#### 6-mavzu: Turizm industriyasida boshqaruvchi rejalashtirishning turlari va usullari

Menjment funksiyalarining mohiyati. Rejalashtirish funksiyasi. Tashkiliy etish funksiyasi. Motivatsiya boshqaruv funksiyasi sifatida. Xodimlarga bo'lgan talabni rejalashtirish. Turizm industriyasida boshqaruvchi rejalashtirishning mazmuni, turlari, usullari va o'ziga xosligi.

#### 7-mavzu: Turistik turlarni rejalashtirish

Jozibador turistik mahsulot yaratish. Xizmat ko'rsatish darajalari (klasslari). Xizmatlar paketi. Tur xizmatlarini loyihalash. Xizmat ko'rsatish dasturi. Turlarni rejalashtirish va shartnomali reja

#### 8-mavzu: Turizmi rejalashtirishning strategik jihatlari

O'zbekiston Respublikasida turizmi rivojlantirish siyosatining asosiy yo'nalishlari. Tarkibiy reja va uning mazmuni. Turistik firmalar strategiyasini tayyorlash xususiyatlari

#### 9-mavzu: Turistik xizmat bozorining xususiyatlari

Turistik bozorning funksiyalari va tarkibi. Turistik xizmat bozorini segmentlash. Turizm xizmat bozoriga ta'sir qiluvchi asosiy omillar. Turizm sohasidagi bozor rejasining mazmuni. Turistik xizmat bozorida marketing strategiyasi. O'zbekiston Respublikasida turizm bozorining hozirgi holati.

#### 10-mavzu: Turizm korxonalarida strategik rejalashtirish

Strategik rejalashtirishning bozor iqtisodiyotidagi o'rn va roli. Missiya tanlash zarurligi va mohiyati. Tashqi va ichki muhitni tahlil qilish. Turistik korxonani strategik rejalashtirishda SWOT-tahlil usulini qo'llash. Korxonaga profil jadvalini aniq misolda ko'rsatish.

#### 11-mavzu: Turizmi rejalashtirishda investitsion dasturlarni qo'llash

Investitsion faoliyatni baholash. Investitsion dasturlarning tarkibiy tuzilishi. Investitsion dasturlarni moliyalashtirishni tashkiliy etish. Iqtisodiy mezonlar bo'yicha investitsion loyihalarni tanlash.

#### 12-mavzu: Turizm rejalashtirishning iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy-madaniy jihatlari

Milliy, mintaqaviy va mahalliy darajadagi turistik faoliyat natijalarini iqtisodiy baholash. Turizm faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirish bo'yicha tadbirlarni rejalashtirish. Turizmni rivojlantirishda ekologiya va siri va rejalashtirishda ularni hisobga olish. Atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha tadbirlarni rejalashtirish. Turizm faoliyatini rejalashtirishdagi ijtimoiy-madaniy oqibatlar.

#### FOYDALANILADIGAN ADAVIYOTLAR RO'YHATI

1. O'zbekiston Respublikasining «Turizm to'g'risidagi qonuni». 2019.
2. Alieva M.T., Umarjonov A. Turistik mamalaklar iqtisodiyoti. –T.: Moliya, 2005.-339b.
3. Alieva M.T., Salimova V.X., Mexmonxona menejmenti. – T.: Moliya, 2005, - 275 b.
4. Qudratov G'.X., Tuxliev I.S. Turizm iqtisodiyoti. Qo'llanma Sam ISI 2007. 86 b.
5. Kamliova F.K. – «Xalkaro turizm bozori»// o'quv qo'llanma, Toshkent. TDU-2001
6. Tuxliev I.S. «Strategik chiqishni rejalashtirish» Uchebnoye posobie T.: TTU. 2004
7. Tuxliev I.S., G'.N. Qudratov, Paridaev M.O. Turizmni rejalashtirish. Toshkent – «IQTISOD - MOLLYA» 2010 – 264 b.
8. Tuxliev I.S., A.V. Bektemirov, Z.I. Usmanova. Turizmni rejalashtirish strategik marketing. Samarqand 2010 y. - 136 b.
9. Tuxliev I.S. va boshqalar. «Turizm asoslari» O'quv qo'llanma. Samarqand. 2010 -247 b
10. Qudratov G'.X. Menajment turizma: ekonomika turizma. Uchebnik. 2012.
12. Batabanov I.T., Batabanov A.I. Ekonomika turizma. Uchebnoye posobie M.: Finansy i statistika. 2013 g.
13. Aleksandrova A.Yu. Mejdunarodnyy turizm. - M: Aspekt Press, 2004.
14. Biryakov M.B. Vvedeniye v turizm. S.Pb.: Izdatel'skiy Torgovyy Dom «Gerda», 2016.
15. Kabushkin, N.N. Menajment turizma. -Mn.: Novoye znaniye 2015 god.
16. Чулковский А.Д. Управление индустрий туризма. М: КНОРУС. 2015.
17. Юрцев А.П. Планирование туризма. Учебное пособие. Донск 2013 г.
18. Богданов Е.И. Планирование на предприятии туризма СПб.: Изд.д. «Бизнес-пресс» 2015
19. Братов А.П. Туристские формальности. «Академия». М. 2014.
20. Яковлев Г.А. Экономика и статистика туризма. Учебное пособие. М.: Изд. 2015 - 368 ст

### 3.04 TUROPEREYTING FANI DASTURINING ASOSIY NAZARIV QISMI

**1-Mavzu. "Turopereyting" fanining maqsadi va vazifalari**  
Turoperatorlik tushunchasi va uning turlari. Turoperator-turizm bozorining subnekti sifatida. "Turopereyting" fanining funksiyalari.

**2-Mavzu. Turizm bozori va xizmatlari tushunchasi va vazifalari**  
Turizm bozorining funksiyalari va tarkibi. Turizm bozoriga ta'sir qiluvchi asosiy omillar.

**3-Mavzu. Turopereytingda xizmat ko'rsatishni tashkil qilish**  
Turizmni rejalashtirish strategiyasi va menejmenti. Xizmat ko'rsatish amaliyoti. Xizmat ko'rsatish sifati va uni baholash yo'llari.

**4-Mavzu: Turistik marshrutlar ishlab chiqishni rivojlantirishning nazariyasi**  
asoslari

Turistik marshrutlar turizmni rivojlantirishning asoslari hisoblanishi. Turizm marshrutlarini ishlab chiqishning turizm iqtisodiyotidagi o'rnini. Turizm marshrutlarini ishlab chiqishning mamalaklar ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi ahamiyati.

**5-mavzu: Turistik marshrutlarni ishlab chiqishni usullari va tamoyillari.**  
Marshrutlar, yo'llar, so'qmoqlar va turizm marshrutlari haqida tushuncha. Turistik marshrutlarning kelib chiqishi va uning turlari. Turistik marshrutlarda xizmat ko'rsatish.

**6-mavzu: Turistik marshrutlar tasnifi va marshrutlarda xizmatlarni ko'rsatishni tashkil qilish**

Turistik marshrutlarning mavzular bo'yicha tasnifi. Marshrutlarning harakatlanish vositalari bo'yicha tasnifi. Marshrutlardagi joylashish va oqdatilinish xizmatlari. Marshrutlardagi transport xizmatlarini tashkil etish

**7-mavzu: Xalqaro marshrutlar bo'yicha butunjahon turizm tashkilotining faoliyatini baholash**

Jahonda qishloq turizmining shakllanish jarayoni. Qishloq turizmini rivojlantirishning xalqaro modellari va uning O'zbekiston sharoitida qo'llanilishi. Jahon turizmining vujudga kelishida turizm mamalaklarining tajribalari. Qishloq turizmini rivojlantirishda Yevropa davlatlarining dasturlari.

**8-mavzu: Turopereytingda turistik xavfsizligini ta'minlash masalalari**  
Turistik xavfsizligini ta'minlash masalalari. Xavfsizlik sohasidagi aytim turizm xavfsizligini ta'minlashning xalqaro-huquqiy jihatlari. Xavfsizlik sohasidagi aytim turistik tushunchalarni standartlashtirish. O'zbekiston Respublikasining turizm xavfsizligi sohasidagi qonun hujjatlari. O'zbekistonda turistik faoliyatning hayoti xavfsizligini ta'minlashning huquqiy me'yorlari. Turistik faoliyatdagi xavf-xatirlar va ularni bartaraf qilishning chora-tadbirlari.

**9-mavzu: Turizm bozorining marketing tadbirlari**  
Turizm marketing va marketing tadbirlari tushunchasi. Turistik marshrutni tashlashdagi marketing tadbiri. Turistik marshrutni ishlab chiqish tamoyillari bo'yicha marketing tadbirlarini o'tkazish.

**10-mavzu: Turizm bozorini segmentlash**  
Segmentlashga yondashuv va uning asosiy maqsadi. Maqsadli bozorlar. Segmentlarning mezonlari, geografik, ijtimoiy-demografik, psixografik mezonlari. Maqsadli bozorlarni aniqlash yo'llari. Bozorni qamrab olish strategiyasi

**11-mavzu: Turistik mahsulotning hayotiy davri**  
Turistik mahsulotni taqsimlash samaradorligi. Turistik mahsulotni hisoblash jarayoni. Sotish bo'yicha hamkorlarni tanlash.

**12-mavzu: Turorereytingda narx yaratish siyosati**  
Korxonalar narx siyosati va uning yo'nalishlari. Narxni shakllantirish konsepsiyasi. Narx mexanizmi va narxni shakllantirish tartib darajasi.

**13. Mavzu. Turistik mahsulotlarni sotishni tashkil etish**  
Turistik xizmatlarni sotish kanallarini shakllantirish. Turistik mahsulotni sotishning asosiy shakllari tavsifnomasi.

**14-mavzu: Turizmga raqobat strategiyasini ishlab chiqish**  
Korxonalar raqobatbardoshligiga ta'sir etuvchi omillar. Raqobatbardoshlikni baholash siyosati. Maykl Portemning raqobatlashuv kuchi. Portemning asosiy raqobatlashuv strategiyalari. Richi va Krauchning destinatsiya raqobatbardoshligi konseptual modeli

**15 -Mavzu. Turorereytingda reklama faoliyatini tashkil etish**  
Turizmni rivojlantirishda reklamani ahamiyati va turlari. Reklamada marshrutning yo'nalishi bo'yicha joylashgan diqqatga sazovor turistik obyektlarni tasvirlash. Reklamada marshrut davomida ko'rsatiladigan xizmatlarni tasvirlash.

**16. Mavzu. Xizmat etkazib beruvchilar bilan hamkorlik va shartnomalar tuzish**

Chartnoma rejasi. Xizmatlar etkazib beruvchilar bilan hamkorlik va shartnomalar tuzish. Mehmonxonalar xo'jaligi va ovqatlanirish tashkilotlari bilan shartnoma tuzish. Avtotransport korxonalari va aviakompaniya bilan shartnoma. Temiryo'l va ekskursiya xizmati ko'rsatuvchi firmalar bilan shartnoma tuzish.

## FOYDALANILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Илина Е.Н. Туроререyтинг: организация деятельности. Учебное пособие. 2008-240с
2. Жохова В.В. Римская Т.Г. ТУРОРЕЙТИНГ. Учебное пособие. 2014.-128с.
3. Тухлиев I.S., Навибоев Р., Сафаров В.Ш., Турсунова Г.Р. Турizm. Darslik, Toshkent, 2014. - 389 b.
4. Тухлиев I.S., Бадиллаев N.E. Турizm opepatoplik xizmatini tashkil-lash-trishning asoslari. Ukv kullanna.-S.: SamSI, 2011. - 256б.
5. Тухлиев I.S., Kidratov G.D., Pardeev M.Q. Турizmni rejalashtirish. Darslik. — T.: "Iqtisod-moliya" nashriyoti. 2010.-263

### Qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Turizm to'g'risida"gi qonuni. Toshkent. 2019 yil.18 iyul.
2. Sh.M.Mirziyoyevning 2017 yil 19 maydagi "2017-2019 yillarda Vuxoro viloyati va Vuxoro shahri turizm salohiyatini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. Toshkent. 2017 yil.
3. "2012-2016 yillarda O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish dasturi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012 yil 10 may RK.-1754-son qarori.
4. Дурович А.П., Бондаренко Г.А., Сергеева Т.М. и др. Организация туризма. Учебное пособие. 2-э изд. испр. - М.: Новое знание, 2005,- 640 стр.
5. Квартганов В.А. Туризм. Учебник.-М., Финансы и статистика 2004,- 320стр.
6. Маматкулов Х.М. Турizm infrazuzilmasi. Ukv kullanna. —T.: «Uzbekiston faulafuslar jamiyati» nashriyoti, 2011.-273б.
7. Тухлиев I.S., Bektemirov A.B., Usmanova Z.I. Турizmga strategik marketing. O'quv ko'llanma.-S.: SamSI, 2010. -144б.
8. Хайибоев Р., Амриiddinova R.S. «Turizmning mahsus turlari». Samarqand 2008. 44 b.
9. «O'zbekiston Respublikasida turizm sohasini tiklash va rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish chora-tadbirlari to'g'risida»gi 433-son Vazirlar Mahkaması qarori. 10.07.2020y.
10. "O'zbekiston Respublikasida ichki va ziyorat turizmini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni. 09.02.2021 y.

**5610300 –TURIZM FAOLIYAT TURLARI BO'YICHA) YO'NALISHI  
BITIRUVCHILARI UCHUN IXTISOSLIK FANLARIDAN YAKUNIY  
DAVLAT ATTESTATSIYASI SINOVİ SAVOLLARI**

**3.01 XALQARO TURIZM FANI BO'YICHA:**



1. Xalqaro turizm klassifikatsiyasi qanday belgilarga qarab ketiriladi?
2. Xalqaro turizmning eng ommaviy turlarini ayting. Qisqacha taqqoslama xarakteristika bering.
3. Xalqaro turizmning asosiy belgilari nimalardan iborat?
4. Xalqaro turizmga tegishli ma'lumotlar qanday olinadi?
5. Jahon bo'yicha xalqaro turizm rivojlanishidagi xususiyatlar nimalardan iborat?
6. Xalqaro turizmning ahamiyati nimaldan iborat?
7. Turizmning iqtisodiyot rivojlanishiga ta'siri qanday?
8. Xalqaro turizm qachon zamonaviy ilmiy asoslangan holda amalga oshirilgan?
9. Tomas Kuk xalqaro turizmga qanday yangiliklarni olib kirdi?
10. Qit'alararo turistik harakatlar dinamikasini tushuntirib bering?
11. Iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va demografik omillarga ta'rif bering.
12. Sayyohlar xavfsizligi deganda nimani tushunasiz?
13. Transportning xorijiy turizmni rivojlantirishdagi ahamiyati nimaldan iborat?
14. Aloqa tarmoqlarining xorijiy turizmni rivojlantirishdagi ahamiyati nimaldan iborat?
15. Kommunikatsiyalarning xorijiy turizmni rivojlantirishdagi ahamiyati nimaldan iborat?
16. Turistik infratuzilmalarning xorijiy turizmni rivojlantirishdagi ahamiyati nimaldan iborat?
17. Ilmiy texnika taraqqiyoti va xorijiy turizmning o'zaro bog'liqligi.
18. Turizmni rivojlantirishda tabiiy geografik omillarning xilma-xilligini aytib bering.
19. Xalqaro turizmni rivojlantirishda mamlakat va hududning egallagan geografik o'rni ta'riflang.
20. Xalqaro turizmni rivojlantirishda mamlakat va o'klining er usti tuzilishi relyefga bog'liqligi to'g'risida ma'lumot bering.
21. Turizmning tabiiy iqlim sharoitiga bog'liqligi to'g'risida nimalarni bilasiz.
22. Turizmni rivojlantirishda dunyo okeani, dengizlar, daryolar va ko'llarning roli haqida ta'rif bering.
23. Xalqaro turizmni rivojlantirishda o'rmon boyliklari, egzotik hayvonot dunyosi va shifobaxsh mineral suvlarining tutgan roli to'g'risida ta'rif bering.
24. Xalqaro turizmni rivojlantirishda iqtisodiy geografik omillar rolini ayting.
25. Turizmning rivojlanishida iqtisodiy (moliyaviy), ijtimoiy, siyosiy, demografik omillarning roli haqida gapiring.
26. Turizmning rivojlanishida madaniy-tarixiy obidalar, arxitektura - qurilish obyektlarining tutgan o'rni to'g'risida gapirib bering.
27. Xalqaro turizmni rivojlantirishda dunyo xalqlarining etnik shart-sharoitlariga ta'rif bering.
28. Xalqaro ommaviy turizmni rivojlantirishda transport vositalarining tutgan o'rniga baho bering.
29. Xalqaro turizmida savdo aloqalari roliga to'xtalib o'ting.

16

30. Xalqaro turizm industriyasida yangi axborot texnologiyalarining keng ko'lamda qo'llanilishi to'g'risida aytib bering.
  31. Xalqaro turizmida qanday jaryonlar tur deb ataladi? Misol bilan.
  32. Qadimgi antik davr turizmi markazlarini sanab o'ting.
  33. Qadimgi sayyohlikning eng rivojlangan Yevropa mamlakatlarini ayting.
  34. Qadimgi taniqli sayohatchi olimlarni ayting.
  35. Buyuk geografik kashfiyotlar qaysi davrlarni o'z ichiga oladi?
  36. Rus dengizchilari va sayohatchilarining geografik kashfiyotlarini aytib bering.
  37. Xalqaro turizmning birinchi asosechlarini ta'riflang.
  38. Xalqaro turizmning rivojlanish davrini ayting.
  39. Xalqaro ommaviy turizmning yuksalish davri qaysi davrdan boshlanadi?
  40. Xalqaro turizmning asosiy regionlarini ta'riflang. Xalqaro turizmni iqtisodiy - ijtimoiy mexanizmini belgilashda nimalar muhim ahamiyat kasb etadi?
  41. Xalqaro turistik manzillarni tanlashda nimalarga e'tibor berish lozim?
  42. Turizm sohasidagi globallashuv iqtisodiyotida qanday jaryonlarni vujudga keltiradi?
  43. XXI asr turizm siyosati qanday muhim masalalarni o'z ichiga oladi?
  44. Globallashuv turizm iqtisodiyotida qanday jaryonlarni vujudga keltiradi?
  45. Xalqaro turizmning jahon iqtisodiyoti tizimidagi ahamiyati.
  46. Xalqaro turizmning boshlang'ich davri to'g'risida nimalarni bilasiz?
  47. Xalqaro turizmning rivojlanish davri haqida nimalarni bilasiz?
  48. Birinchi jahon urushidan keyin (1920 yillardan boshlab) xalqaro turizmning yangi rivojlanish bosqichiga o'tishi haqida nimalarni bilasiz?
  49. Xalqaro ommaviy turizm yuksalish davrining boshlanishi haqida gapiring.
  50. Turistik statistika deganda nimani tushunasiz?
  51. Kelib ketuvchilar soni deganda nimani tushunasiz?
  52. Jahonda qancha turistik region ajratiladi?
- 3.02 TURIZMIDA REJALASHTIRISH FANI BO'YICHA:**
1. Turizmni rejalashtirishning darajalari va bosqichlari.
  2. Turizm siyosatini va rejasini ishlab chiqish.
  3. O'zbekiston Respublikasida turizmni boshqarish va rejalashtirish organlari tizimi.
  4. Turistik mahsulotni samarali rejalashtirish muammolari.
  5. Firma foydasini rejalashtirish.
  6. Turistik tovarlar bozorini marketingli rejalashtirish.
  7. Turizm industriyasi obyektlarini biznes rejalashtirish.
  8. Xodimlarga bo'lgan talabni rejalashtirish.
  9. Turizmni rivojlantirish rejalari ishlab chiqish bosqichlari.
  10. Turizmni rivojlantirish rejalari va dasurlarini ishlab chiqish, ularning bajarilishini ta'minlash.
  11. Turizm industriyasining rivojlanishini rejalashtirish mexanizmlari.

17

12. Turizm industriyasida boshqaruvli rejalashtirishning mazmuni, turlari, metodlari va o'ziga xosligi.
13. Rejalashtirish funksiyasi.
14. Turistik turlarni rejalashtirish.
15. Turlarni rejalashtirish va shartnomali reja.
16. Turizmni rejalashtirishning strategik jihatlari.
17. Strategik rejalashtirishning bozor iqtisodiyotidagi o'rni va roli.
18. Mavsumiy turizmni rivojlantirish va uning samaradorlikka ta'siri.
19. Turistik xizmatlarni shakllantirishda biznes-rejani tarkibi.
20. Turizmni rivojlantirishga ekologik ta'sirlarning turlari va rejalashtirishda ularni hisobga olish
21. Turizmni rejalashtirishning darajalari va bosqichlari.
22. Turizm siyosatini va rejasini ishlab chiqish.
23. O'zbekiston Respublikasida turizmni boshqarish va rejalashtirish organlari tizimi.
24. Turistik mahsulotni samarali rejalashtirish muammolari.
25. Firma foydasini rejalashtirish.
26. Turistik tovarlar bozorini marketingli rejalashtirish.
27. Turizm industriyasi obyektlarini biznes rejalashtirish.
28. Xodimlarga bo'lgan talabni rejalashtirish.
29. Turizmni rivojlantirish rejalarni ishlab chiqish bosqichlari
30. Turizmni rivojlantirish rejalari va dasturlarini ishlab chiqish, ularning bajarilishini ta'minlash.

### 3.04 TUROPERYTING FANI BO'YICHA:

1. Turistik bozor segmentatsiyasi nima?
2. Turistik paketga qaysi xizmatlar kiradi?
3. Turistik marshrut davomida qanaqa xizmatlar ko'rsatiladi?
4. Xizmat qanaqa xususiyatlarga ega?
5. Turoperatorning qaysi shakllarini bilasiz?
6. Reseptiv tuoperator kim?
7. Marketing tadqiqotlarining qanaqa shakllarini bilasiz?
8. Turizm bozori deganda nimani tushunasiz?
9. Segmentlashing talablari nimalardan iborat?
10. Turizm kelishuv tizimiga asoslangan munosabatlar nimalardan iborat?
11. Xalqaro marshrut Turistik marshrutlarni tayyorlashda nimalarga e'tibor berish kerak?
12. Xalqaro marshrutga misollar keltiring.
13. Turistlar xavfsizligini ta'minlash deganda nimani tushunasiz?
14. Turistik marshrut sayohat dasturidan qanday farq qiladi?
15. Hamkorlik shartnomasi deganda nimani tushunasiz?
16. Intensiv-turistlariga misollar keltiring.
17. Turistik bozorni segmentlash necha bosqichdan iborat? Qaysilar?

20. Xizmat ko'rsatishni tashkil etish deganda nimani tushunasiz?
21. Turmahsulot reklamasi qilyinchiligi nima?
22. Reklamani asosiy tamoyillari qaysilar?
23. Turizm xavfsizlikning xalqaro-huquqiy jihatlari nima?
24. Turoperatorning vazifasi nimalardan iborat?
25. Turistik marshrut davomida xavfsizlikni ta'minlashga nimalarga e'tiborni qaratish lozim?
26. O'zbekiston xizmatlarga nimalar kiradi?
27. Turoperatorning sayohatlarini sotishdagi katalogi, reklama va e'lonlaridagi ma'lumotlar haqiqiyliги uchun javobgarligi qanday?
28. Turistik marshrutlarning qanaqa xillarini bilasiz?
29. Turizm bozorini segmentlash deganda nimani tushunasiz?
30. Turoperator mahsulotini sifitish tizimiga nimalar kiradi?
31. Turizm reklamasi farqli jihatlari sanab o'ting.
32. Xizmatlar etkazib beruvchilar bilan kelishuvlarni qanday tashkil etish lozim?
33. Turistik marshrut nima?
34. Turistlar qanday tasniflanadi?
35. Turistik xizmat nima?
36. Initsiativ turoperator kim?
37. Turizm bozorini segmentlashning qaysi usullarini bilasiz?
38. Qanaqa raqobat strategiyalarini bilasiz?
39. Turistlar qanday tasniflanadi?
40. Turmahsulotni mijozga sotish jarayoni o'z ichiga nimalarni oladi?
41. Turizm xarid qilishda mijozlarga xizmat ko'rsatish darajasiga qanday omillar ta'sir qiladi?
42. Birinchi navbada turfirmalarda narxni shakllantirish strategiyasi nima bog'liq bo'ladi?
43. Turfirmaning narx siyosati nimani o'z ichiga oladi?
44. Turistik tashkilot faoliyati muvaffaqiyatiga ta'sir o'kazishda kim asosiy rol o'ynaydi?
45. Narx shakllantirish metodologiyasi nima?
46. Nima uchun ishlab chiqarishning bosqacha omillariga ko'ra turistik mahsulotlarda narx katta ahamiyatga ega?
47. Mijozning u yoki bu turni tanlashi nimalarga bog'liq bo'ladi?
48. Hamkorlik shartnomasining tarkibini ifodalab bering.
49. Xizmat ko'rsatish beruvchilar bilan turoperatorlar o'zaro aloqalari qanday?



*W. M. Braginov* N.S.